

TARKABARKA

A SÁRI GUSZTÁV ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ALAPFOKÚ
MŰVÉSZETI ISKOLA
DIÁKÚJSÁGJA

XXXIX. évfolyam 2. szám

2023. november-december

A tartalomból:

- * **DÖK-hírek**
- * **Pályaorientációs nap**
- * **Múltba merengő**
- * **Október 23-ra emlékeztünk**
- * **Lázár Ervin Program**
- * **Halloween délután**
- * **Márton-nap**
- * **Szalmák nyomában**
- * **Nyílt napok**
- * **Új dolgozónk: Sipos Ildikó**
- * **Apró államok: Monaco**
- * **Mézes reggeli**
- * **Sári Gusztáv-emléknap**
- * **VIII. Mozogjunk együtt a gyermekekért!**
- * **Boldogságórák**
- * **Mesél a múltunk**
- * **Versenyeredményeink**
- * **Rejtvény**

Téli szünet

Az idei téli szünidő december 22-től január 8-ig fog tartani. Az első félévet 2024. január 19-én zárjuk.

Mindenkinek boldog karácsonyi ünnepet, kellemes téli szünidőt kívánunk!

A suliuság szakkör szerkesztői

Évfordulók városunkban

45 évvel ezelőtt, 1978. december 31-én szüntették meg a Kaba-Nádudvar közötti vonatközlekedést. A két település közötti szárnyvasút 1904. június 1-jén nyílt meg, és mindössze 74 év elteltével már be is zárt. A legelső mozdony, a Kapriora egyébként 66 évvel ezelőtt, 1857-ben haladt át Kabán, és még abban az évben, november 23-án megindult az utasforgalom. A Kaba-Nádudvar közötti 105-ös számú vasútvonal annak idején személyszállításra jött létre. Bezárása után a síneket felszedték, de 1985-ben mezőgazdasági szállítás céljából 9,7 km hosszan visszaépítették. Azonban ez már nem ért el az egykori vasútállomás épületéig, kb. 500 méterre előtte véget ér. A képen a nádudvari vasútállomás egykori, azóta lebontott épülete látható.

Gyűlések

Az iskola diákönkormányzata az őszi folyamán több gyűlést is tartott. Első és legfontosabb feladatunk az előző tanév végén elballagott tisztségviselők helyett az újak megválasztása volt. Az október 12-i ülésen a diákönkormányzatba delegált tagok megválasztották Kovács Fruzsina 8. b osztályos tanulót elnöknek, Gál Mónika 8. b osztályos tanulót alelnöknek, Husi Kincső 8. a osztályos tanulót pedig jegyzőnek. A diákönkormányzat tagjai közül sokan segítettek a papírgyűjtésben. A diákönkormányzat szervezte a Halloween-délutánt: összeállította a programot, valamint aktívan részt vett a lebonyolításban. A november 30-i összejövetelen a Mikulás-diszkrét ügyeleti rendjében való részvételt és az iskolai karácsonyfa díszítését beszéltük meg.

Sulizsák a környezettudatos gondolkodásért

A környezettudatos gondolkodás, a környezettudatos életmódra való nevelés és neveltetés lassan-lassan mindennapi életünk részévé válik. Ennek egyik példaként október 19-én és 20-án rendeztük az iskolai Sulizsák programot. Ennek célja olyan használt ruhaneműk, valamint lábbelik összegyűjtése, amelyekre nekünk már nincs szükségünk, ezért a környezettudatos gondolkodás és cselekvés jegyében összegyűjtöttük és újra hasznosításra továbbadtuk.

A kétnapos gyűjtés során összesen 979 kg használt holmi gyűlt össze. Ezúton is köszönjük a gyűjtésben mutatott segítséget! A diákok osztályfőnöki dicséretben részesültek.

Seres László pedagógus

Pályaorientációs nap

Pályaorientációs nap

Iskolánkban **október 13-án** került sor a pályaorientációs nap megrendezésére. Az alsós és felsős tanulók egyaránt várták a változatos programokat, foglalkozásokat. Az iskola legkisebbjei az óvodába látogattak vissza, ahonnan még nemrég ballagtak el, de már iskolás szemmel tekinthették meg az ismerős óvó nénik, dajka nénik fontos munkáját a mindennapokban. A *Mekk mester* mesefilmből néztek részleteket, és ezek alapján beszélgettek a foglalkozásokról, játékosan gyűjtötték össze a szakmákat, és a kreatív percekben szebbnél szebb munkák készültek kis kezeik által.

A második évfolyam a polgármesteri hivatal és a Támasz Szociális Alapszolgáltatási Központ dolgozóinak mindennapjaiba kukucskálhatott be, majd izgalmas játékokon keresztül ismerkedtek a foglalkozásokkal. A harmadik évfolyam kedvence az activity volt, de élvezték a totót és a szökereső

feladatokat is. Ők a posta és a városi könyvtár ismerős falai között nézhetek szét.

A negyedikesek is nagyon aktívak voltak ezen a napon, sok érdekes, játékos feladaton keresztül dolgozták fel a foglalkozások témakörét párban vagy csoportokban. A rendkívül lelkiismeretes kabai tűzoltók meglátogatása jó élmény marad számukra.

Pályorientációs nap

A nap végén a gyerekek boldogan, jövőjüket tervezgetve mentek haza. A jövő postás bácsijai és könyvtáros nénijei élményekkel léptek ki az iskola kapun.

Szilágyiné Papp Anett pedagógus

Ismerkedés a szakmákkal a felső tagozaton

Az ötödikesek és hatodikosok szakmákat bemutató filmeket néztek, számítógépes feladatokat, szakmakvízt, keresztrejtvényeket oldottak meg. A hatodikosok meghallgatták a Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara előadását is. A hetedik és nyolcadik évfolyamosok a középiskolák bemutatkozó kiselőadásait tekintették meg. Ellátogatott iskolánkba Debrecenből a Beregszászi Pál Technikum, a Kratochvil Károly Honvéd Középiskola és Kollégium, a Kereskedelmi és Vendéglátóipari Technikum és Szakképző Iskola és a Debreceni Egyetem Balásházy János Gyakorló Technikuma, Gimnáziuma és Kollégiuma. Hajdúszoboszlóról a Hőgyes Endre Gimnázium, a Bocskai István Szakképző Iskola és a Közgazdasági Technikum, Karcagról a Szentannai Sámuel Református Gimnázium, Technikum és Kollégium képviseltette magát. A sikeres, hasznosan eltöltött nap programjainak szervezője Németh János, a pedagógiai munkaközösség vezetője volt.

Az ötödikes lányok a védőnőknél, a fiúk Kovács Gusztáv gazdaságában jártak

Papp Judit pedagógus

Múltba merengő

1991 óta nemzeti ünnepünk október 23-a. De nagyszüleitek őszi nemzeti ünnepe nem október 23-a volt, hanem november 7-e. Ez a nap munkaszüneti nap volt Magyarországon 1949-től 1955-ig, majd 1961-től 1990-ig. De mi is történt ezen a napon? 1917. november 7-én (az akkori naptár szerint október 25-én) az egykori orosz fővárosban, Petrográdban (ma Szentpétervár) a Vlagyimir Iljics Lenin által vezetett bolsevik párt olyan eseményeket indított el, amelyek azután az oroszországi polgárháborúhoz vezettek, és ami a Nagy Októberi Szocialista Forradalom néven vonult be a történelembe. A negyven évvel ezelőtti tizenévesek, az 1982-83-as tanév akkori 5. b osztályának Gagarin raja a rajnaplójában ezzel a bejegyzéssel emlékezett meg a jeles napról.

Október 23-ra emlékeztünk

A 7. évfolyam ünnepi műsora

Szeptemberben megtudtuk, hogy a 7. b osztállyal együtt mi fogjuk adni az október 23-i műsort. Megkaptuk a szövegeinket. Először olvasópróbáink voltak, majd szeptember végére

mindenki megtanulta a szövegét több-kevesebb sikerrel. Kezdetben az iskolában gyakoroltunk keddenként és csütörtökönként. Hamarosan már nem esett nehezünkre megszólalni egymás előtt. Októbertől a művelődési ház színpadán folytatódott a próbák. A tánctanulás már nehezebbnek bizonyult, mint a szövegtanulás. Ennyi embernek együtt mozogni nem volt könnyű még akkor sem, ha nem nehéz tánclépésekről volt szó. Érdekes volt a világítással, mikrofonnal való próba is. A

főpróba volt a legjobb. Az előadás napján nagyon izgultunk, de szerencsére az apró hibákat a nézőtérrel senki sem vette észre, csak az osztályfőnökeink. Sajnálunk, hogy véget ért ez az időszak.

Ispán Sarolta 7. a osztály

Lázár Ervin Program a felső tagozaton

Október 25-én az ötödik évfolyamosok a Lázár Ervin Program keretében a békéscsabai Tabán néptáncgyűttes műsorát tekintették meg a tornateremben.

Mozgalmas, vidám bemutató

Lázár Ervin Program az alsó tagozaton

Az idei tanévben tovább folytatódott a Lázár Ervin Program.

Ennek keretében iskolánk 2., 3. és 4. évfolyamos tanulói **november 17-én** a püspökladányi Dorogi Márton Városi Művelődési Központba utaztak el, ahol a Nyíregyházi Tánctanoda színvonalas műsorát tekintették meg. A *Mese, mese, meskete...* - „Kalandos utazás a magyar néptánc, népzene és népi ének világában” című előadáshoz a talpalávalót a Bürkös zenekar szolgáltatta. Az interaktív táncelőadás során végigjártuk

Közép-Erdély magyarságának néhány területét, képzeletben a Felvidékre utaztunk, majd megálltunk néhány érdekes néprajzi területen. Mindezt a mese világába foglalva, hangszer- és viseletbemutatóval, daltanulással és tréfás verbuválással egybekötve. A gyerekek lelkesen tapsoltak, önfeledten énekeltek, jókat nevettek. A műsor után vidáman ültek fel a buszra, és aznap még a tanulás is könnyebben ment.

Kissné Szabó Melinda pedagógus

Halloween délután

A kelta eredetű halloween egyre népszerűbb ünnep hazánkban is. Ezt nemcsak az országszerte terjedő, iskolák és a kulturális intézmények rendezvényei mutatják, hanem azok a magánkezdeményezések is, amik a „trick or treat” („csokit vagy csalunk”) jegyében már nálunk is édességvádaszatra küldik és invitálják a kalandvágyó fiatalokat. Noha a halloween eredeti jelentése és komolysága megkopott (sokan azt sem tudjuk, miről szólt eredetileg), a filmekből jól ismert angolszász szokások -főleg azok humoros része- hamar megkedveltették magukat a magyar fiatalsággal is.

Iskolánkban is már szinte hagyománynak tekinthető a halloween délután megtartása, amely során „szörnyűséges” és szórakoztató, avagy szörnyen szórakoztató dolgokkal találkozhat a vállalkozó szellemű diák.

A diákönkormányzat szervezésében idén október 27-én került sor a halloween délután megtartására. A program két részből állt. 15-17 óra között hat helyszínből álló csapatverseny várta a résztvevő csapatokat, melyeknek előre regisztrálniuk kellett. A versenyre összesen 18 csapat jelentkezett, és ezek mindegyike részt is vett a versenyen. Külön örömünkre volt nem egy olyan csapat, amely szörnyen kivetkőzött magából, vagyis igyekezett szörnyű jelmezekkel hangulatosabbá tenni a délutánt. A versenyszámok helyszínein tanárok és a 8. évfolyam diákjai segítettek a feladatok elvégzésében.

A verseny hangulatosabbá tételének érdekében vállalkozó szellemű nyolcadikosok az ijesztgetés szerepét vállalták, így ösztökélve nagyobb teljesítményre a csapattagokat, és okozva nekik rémületesen épületes pillanatok.

A szoros versenyt végül a 6. a osztályból felálló „Skull Demons” csapat nyerte. Második helyezett a 8. b-s „Démonok”, harmadik helyezett pedig (megosztva) a 7. b-s „Tökfek” és a 4. c-s „Szellemirtók” lett.

Halloween délután

17-19 óra között diszkó volt a tornateremben, amelyen szokás szerint az 5-8. évfolyam diákjai vehettek részt. A diszkón került sor az eredményhirdetésre, valamint egy jelmezversenyre, amelyen igazgató néni, valamint a DÖK elnöke és alelnöke zsűrizett. A zenét Szentjóni Péter szolgáltatotta, -a lelkes közönség visszatapsolását látva- nem utoljára. Minden érdeklődőt várunk szeretettel jövőre is!

Seres László pedagógus

Helytörténeti kiállításon

Október 28. és november 10. között iskolánk tanulói a Kabáról elszármazott Lengyel Gábor *Régi Kaba közelmúltja* című helytörténeti kiállítását tekintették meg a művelődési ház Koháry György Galériájában.

A 6. a osztály a kiállításon

A 6. b osztály a kiállításon

Közösen az ovisokkal

Jótekonysági Márton-nap

Örömmel csatlakoztunk az óvoda felhívására a **november 10-én** megrendezésre került jótekonysági Márton-naphoz. A lámpás felvonulás a Napsugár Óvoda parkolójából indult. A séta végeztével a főtéren folytatódtak a programok. Az óvodások dalos játékait, valamint a Mennykő Néptáncgyűttes műsorát tekinthettük meg. A szervezők gondoskodtak a hangulatos délutánról: a résztvevők zsíros kenyeret, forró teát, a felnőttek forralt bort fogyaszthattak. A vásárban különféle „libás” apróságokat vásárolhattunk. A program tombolasorsolással zárult.

Zagyváné Farkas Mónika pedagógus

Hajdú-Bihar vármegye értékei

A hajdúbagosi földikutyák

A Hajdú-Bihar Vármegyei Értéktár természeti környezet kategóriájában megtaláljuk a Hajdúbagosi Földikutya Rezervátumot is. Ezt a 265 hektárnyi területet 1976-ban nyilvánították védetté, a rajta élő, fokozottan védett állatfaj, a földikutyák miatt.

Kevés ember látott élő földikutyát, és ha a rezervátum szabadon látogatható lenne, ez akkor sem igen változna. Ez a kis, alig húsz centiméter hosszú, vörhenyes barnás színű, mindössze negyedkilós állatka ugyanis még ritkábban jön a felszínre, mint a vakond.

Az egész életét a föld alatt tölti. Szeme visszafejlődött, szemüregét bőr fedi, fülkagylója nincs, mellső lábain ásógumót növesztett, táplálkozását hatalmas metszőfogak segítik.

A vakondénál jóval nagyobb, hurkás szerkezetű túrásokat épít. A föld alatt kettős járatrendszerrel jár: a táplálkozó járatok közel a föld felszínéhez ideiglenesek, állandó és tapasztással szilárdított járatai jóval mélyebben húzódnak. A növényevő állat elsősorban hagymás növényekkel, gumóval, gyökérrel táplálkozik. A védett területen löszös talajának gyepei olyan védett növények élőhelyei, mint a magyar kökörcsin vagy a homoki nőszirom és a magyar szegfű, a terület védőzónájában pedig a salamonpecsét és a gyöngyvirág is megtalálható.

Talán nektek szerencsétek lesz, és láthattok földikutyákat, ha ellátogattok a tőlünk 40 kilométerre található településre.

Virág Kálmán Szabolcs 8. a

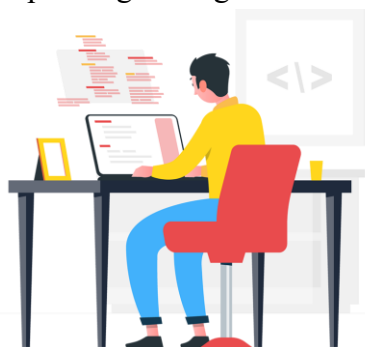
Szalmák nyomában

Fodrász: A szépeszet ágazat képzése, érettségivel, illetve technikus szintű szakképzettség megszerzésével végződik. Hajmosást, hajapolást végez a haj típusának és állapotának megfelelően. A szakáll, bajusz formázása is ide tartozik. A szakma elsajátításához fontos a figyelem, a precizitás, a kézügyesség és a kommunikációképeség is.

Szoftverfejlesztő: Informatika ágazathoz tartozik, technikus szakképzettség megszerzésével zárul. A szoftverfejlesztő

és

szakember webes, asztali alkalmazásokat tervez, fejleszt, tesztel. Azok számára ajánlott, akiket érdekel az informatika, képesek csapatmunkában dolgozni, jó a problémamegoldó és logikai képességük, továbbá az angol nyelv ismerete is elengedhetetlen.

Szociális gondozó: A szociális ágazat képzése szakképzettség megszerzésével végződik. A gondozó a bentlakást, nappali ellátást biztosító szociális intézményekben, illetve otthoni környezetben ápolja a segítségre szoruló embereket, amely adódhat egészségügyi okból, életkorból, mentális egészségből, fizikai állapotból. Ez a szakma azoknak ajánlott, akik szeretnek segíteni embertársaikon, empátikusak, türelmesek és segítőkészek is.

Papp Gréta 8. b

DÖK-faliújságok

Somogyiné Bálint Nóra és a 6. b osztály

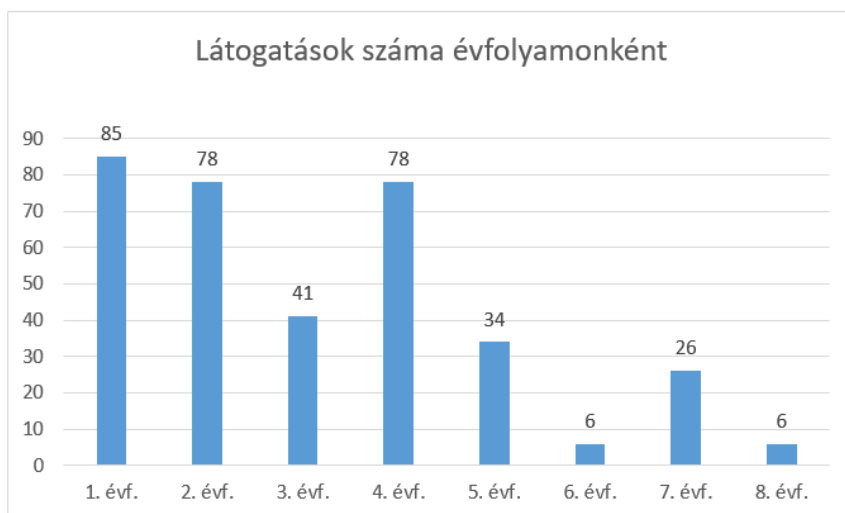
Németiné Zsirnameczki Rita és a 8. b osztály

Az utolsó oldalon található keresztrejtvény megfejtése: karácsony, 1. mézeskalács, 2. havazás, 3. Mária, 4. Boldizsár, 5. forró csoki, 6. Jézus, 7. korcsolya, 8. Isten, 9. fenyőfa

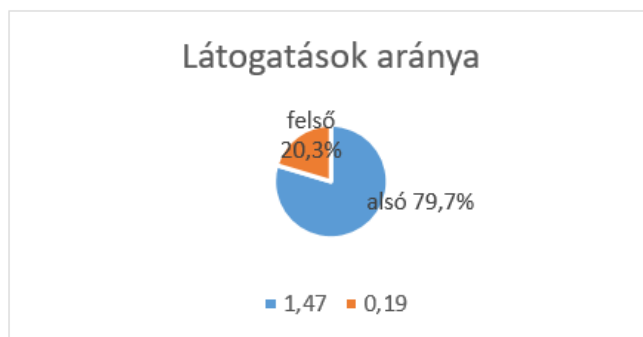
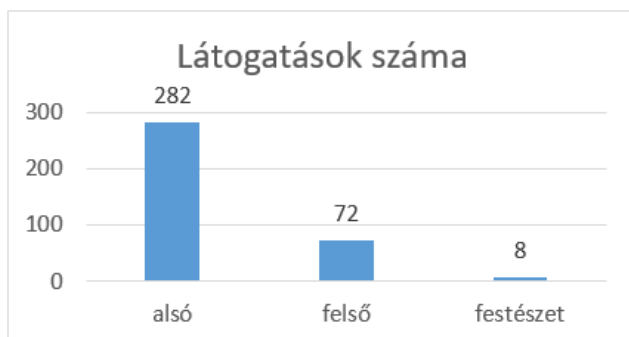
Betekintés a mindennapjainkba

Nyílt napok 2023-ban

Immár hagyománnyá vált, hogy minden év őszén megrendezzük a nyílt napokat iskolánkban. Idén 2023. **november 14-én és 15-én** kerültek megrendezésre, előbb alsó tagozaton, majd a 2. napon a felsőben. Ezeken a napokon van lehetőségük a szülőknek arra, hogy betekintsenek iskolánk életébe, munkájába, beszélgethessenek a szaktanárokkal, osztályfőnökökkel. Összesen 362 látogatás volt ezen a két napon.

A legtöbb látogató idén az 1. évfolyamon volt, ezután a 2. és 4. évfolyamot látogatták legtöbben. Minimális volt az érdeklődés a 6. és 8. évfolyamon. Alsó tagozaton idén is több látogatás volt, közel 4-szer annyi, mint felsőben.

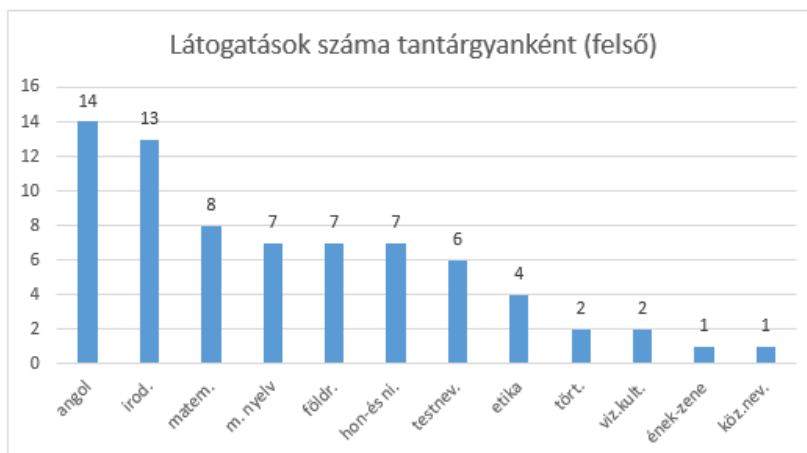

Alsó tagozaton a leglátogatottabbak a matematika, magyar és testnevelés tantárgyak voltak.

Betekintés a mindennapjainkba

Felsőben a leglátogatottabb az angol óra volt, majd az irodalom és a matematika.

A művészeti iskola festészet foglalkozásaira 8 fő volt kíváncsi.

Bagi Márta igazgatóhelyettes

Diákvélemény

Érdeklődők a felső tagozaton

A novemberi nyílt napról kérdeztük a felsős diákok egy részét. A válaszadók közül többen azért örültek annak, hogy a szülők eljöttek, mert legalább látták, hogyan és mit tanulnak a gyerekek. Volt, aki büszke volt, amiért a szülője tanúja volt a jó teljesítményének. Azt érzékelik a gyerekek, hogy a nyílt napok óráin igyekszik mindenki jobban viselkedni, a tanárok gördülékenyebben tudnak haladni a tananyaggal. Voltak azért olyan gyerekek is, akiket feszélyezett a szülők jelenléte.

Seres László pedagógus

Új dolgozó az iskolában: bemutatkozik Sipos Ildikó

Az idei tanévben kezdett el dolgozni iskolánkban Sipos Ildikó tanító néni, akit az alsó tagozatos gyerekek már jól ismerhetnek. Szerkesztőként megkértem, hogy meséljen magáról, mutakozzon be az iskola diákjainak.

Kérlek, mutasd be magad néhány szóban!

Sipos Ildikó vagyok. Debrecenben születtem, 1983-ban. Férjemmel, és két lányunkkal (6 és 8 évesek) Kabán élünk.

Mi szerettél volna lenni gyerekkorodban?

Több foglalkozást is érdekesnek találtam, mint minden gyerek. Határozott elképzelésem nem volt. Később fogalmazódott meg bennem, hogy gyerekekkel szeretnék foglalkozni.

Milyen iskolákba jártál? Milyen szakon végeztél és mikor?

Az általános iskolát Kabán végeztem el. Innen felvételt nyertem Hajdúszoboszlóra, a Közgazdasági Szakközépiskolába. Érettségi után Debrecenben folytattam tanulmányaimat, akkori nevén a Kölcsény Ferenc Református Tanítóképző Főiskolán. Diplomámat 2006-ban szereztem, tanító szakon.

Mikor és miért döntöttél úgy, hogy tanítással fogsz foglalkozni?

Főiskolai évem alatt, a tanítási gyakorlatok során mindig nagyon jól éreztem magam. Örömmel készültem mindig a gyerekekhez. Ekkor már tudtam, hogy ténylegesen ezen a pályán szeretnék elhelyezkedni.

Hol dolgoztál eddig?

A főiskola befejezése után szerencsére egyből el tudtam helyezkedni, 2006-ban. Akkor még nem volt pedagógushiány, így nagyon örültem, hogy friss diplomával rögtön munkahelyem lett. 2006-2023-ig megszakítás nélkül Tetétlenén dolgoztam a Zichy Géza Tagiskolában. Életem meghatározó időszaka volt. Jutott a nehézségekből is, de nagyon sok szép emléket őrzök. Idén lehetőség kínálkozott, hogy a Sári Gusztáv Általános Iskolában folytassam a tanítást, így reggelente együtt megyek iskolába az első osztályos és a második osztályos kislányommal. ☺

Mit szeretsz a tanításban?

Eddigi pályám során mindig a legkisebbekkel foglalkoztam. Az óvodából iskolába való áttérés mindenki részéről tele van izgalommal, reménységgel, várakozással és egy kis félelemmel. Nagyon nehéz és fontos utat jár be minden kisgyermek ebben az életkorban, számos dolog mellett meg kell tanulniuk olvasni, írni, számolni. Ennek részese lenni az, amit szeretek ebben a hivatásban, az összes nehézség ellenére.

Hogy tetszik az iskola?

Jól érzem magam ebben az iskolában is. Örülök, hogy sok gyerekkel, kollégával ismerkedhettem meg ebben a tanévben. A munkahelyváltás miatt sok újdonsággal találkozom, de a kollégáim mindig készségesen segítenek nekem.

Mik az álmaid?

A legfőbb álmom a családommal teljesül be minden nap. Bízom benne, hogy lesz alkalmunk sok szép helyre közösen eljutni.

Új dolgozó az iskolában: bemutatkozik Sipos Ildikó

Mit csinálsz szabadidődben? Mi a hobbid?

Nagyon szokványos dolgokkal próbálok kicsit kikapcsolódni. Néha egy-egy könyvet olvasok el. Előfordul, hogy horgolok vagy varrok. Szeretek sorozatokat is nézni. A gyerekeimmel rendszeresen moziba járunk, eljárunk ide-oda kirándulgatni. Nyáron pedig kertészkedek.

Köszönöm szépen! További jó munkát és sok sikert kívánok!

Seres László pedagógus

„HANG-JÁTÉK” élménykoncert Debrecenben

November 15-én a Debreceni Egyetem Zeneművészeti Karán a SONUS ütőegyüttes előadásán jártunk. A művészeti iskola zenetanszakos növendékei megismerkedhettek különböző hangszerekkel a zene ritmikai világából, illetve alternatív eszközökkel, melyek mind azt a célt szolgálják, hogy hangzásbeli, de főleg ritmikai élményt nyújtsanak a hallgatóságnak. Rengeteg új élménnyel és tanulsággal lettünk gazdagabbak, amit a zenetanulás során tudunk hasznosítani. Nagyon kellemes délutánt tudhatunk magunk mögött, a jövőben is tervezünk hasonló programokat tanulóinkkal. Köszönjük a Sári Gusztáv Általános Iskoláért Alapítványnak a lehetőséget.

Kecskeméti Alexandra és Fedinec Mirosláva, a művészeti iskola pedagógusai

Ócenárium az iskolánkban

Utazó mobil planetárium és ócenárium látogatott el iskolánkba. Az alsó tagozatos gyerekek egy 360 fokos, teljes kupolás vetítés segítségével nyerhettek betekintést az óceánok élővilágába **november 16-án**, csütörtökön délelőtt a Kultúriskola tornatermében.

A nekik szóló 30 perces mesés előadás segítségével megismerkedhettek a csillagászat alapjaival, és az óceánokkal kapcsolatos sok-sok érdekességgel. A halak és egyéb tengeri élőlények történetét szájtátva nézték a gyerekek a hatalmas sátorban.

Ócenáriumi élményeiket, ismereteiket a mély vízről és annak rétegeiről megfestették rajzórán. Megjelentek festményeiken a víz fölfelé világosodó színei, az óceán mélyén fekvő hajóroncsok, különféle korallok, teknősök, különleges halfajok és bálnák is.

A planetárium gyermekkorom diavetítését idézte fel bennem a sejtelmes sötétben. Mi ugyanilyen áhítattal néztük akkor az olvadt műanyag szagú diafilmek képeit, és hallgattuk szüleink meséjét.

Örülök, hogy osztályommal részt vehettünk a vetítésen. Óriási élmény volt. Köszönjük a lehetőséget a szervezőknek.

Erdeiné Bagi Irén pedagógus

Apró államok

Monaco

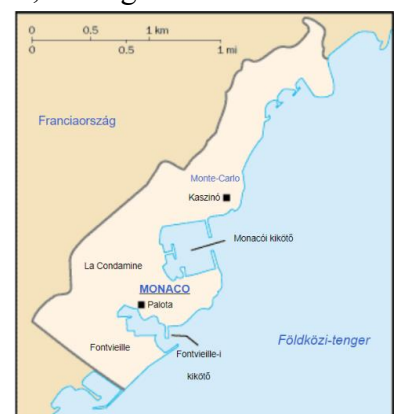
Monaco hivatalos neve Monacói Hercegség. Önálló és független városállam, a világ második legkisebb országa a Vatikán után. Franciaország és a Földközi-tenger között található. Területe szinte csak Monaco városából áll, a világ legsűrűbben lakott országának számít. Monaco adóparadicsom mind a lakosság, mind a helyi bejegyzésű cégek számára.

Monacóban az emberek életszínvonala rendkívül magas. Az ötezer monacói őslakos a világ egyik legerkelényeztetettebb etnikai csoportja, ugyanis nem fizetnek adót, nagylelkű állami támogatásokat kapnak, mert a kormányzati épületekben a lakbéreket mesterségesen alacsony szinten tartják. 1997-ben összesen csak 35 munkanélküli volt az országban.

Nevezetességei közé tartozik a Forma 1-es pálya, a monacói F1-es nagydíj az egyik leghíresebb verseny az egész világon. 1292 óta a Grimaldi-ház uralkodik a hercegségben. A jelenlegi uralkodó II. Albert.

Hivatalos nyelve a francia, a népessége: 38 350 fő (2020), területe: 1,93 km², pénzneme: euró, fővárosa: Monaco, legnagyobb városa pedig Monte Carlo.

Forrás: Wikipédia

Lajos József Márk 8. a

Mézes reggeli

Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület és a Sárreai Iskolaméz Társulás jóvoltából **november 17-én** iskolánk tanulói mézes reggelit fogyaszthattak. Napraforgómézet kaptunk, amiről megtudtuk, egy cseppje is ezer titkot rejt! Egészségre gyakorolt hatásai miatt kiváló édesítőszer, és egyben az egyik legsokoldalúbb immunerősítő is. Fertőtlenítő, gyulladáscsökkentő hatása van. Aznap a gyerekek kalácsra csurgatták, szívesen fogyasztották!

Zagyváné Farkas Mónika pedagógus

Diákvélemény: Milyen legyen a névadónk napja?

A Sári Gusztáv-emléknap apropóján szeretnénk volna megtudni, mi a gyerekek véleménye arról, hogy milyennek kellene lennie ennek a napnak.

Az 5. b osztályosok 93%-a vélekedik úgy, hogy jó, hogy megemlékezünk Sári Gusztávról, de néhányuk szerint elég lenne két-, négy- vagy ötévente is. A temetőbe kimehetnének sétálva az osztályok, nem csak osztályonként két-két gyerek, vagy lehetne egy emléksétával, felvonulással megemlékezni róla. Volt, aki azt fogalmazta meg, hogy a temetőbeli koszorúzás helyett ügyességi játékokat kellene az osztályok számára rendezni. Az emlékfalhoz minden osztálynak legalább három szál virágot kellene hoznia, és a műsorban több gyerek szerepelhetne, mondhatna verset. Lehetne előadásokat nézni a névadónkról, és többet tanulni róla, játékos feladatokat megoldani róla tanórákon. Akár a nap minden tanítási óráján lehetne beszélgetni róla, többet megtudni Sári Gusztávról és a szüleiről is.

A 8. a osztályosok 87%-a gondolja úgy, hogy fontos megtartanunk a névadónk napját. Sári Gusztáv sokat tett az iskolánkért, munkásságával kiérdemelte, hogy iskolát nevezzenek el róla, nekünk pedig kötelességünk, hogy megadjuk neki a tiszteletet. Szép hagyomány a névadónk napja, de néhányan megfogalmazták, hogy elég lenne kétévente, ötévente vagy csak a kerek évfordulókon megünnepelni azt. Mások szerint akár tanítás nélküli nap is lehetne az emléknap, amikor az osztályok egész nap játékos feladatok segítségével ismerkednének a névadónk munkásságával. Megfogalmazták azt is, hogy a délutáni verseny mellett a délelőtti órákon is foglalkozni kellene vele kreatív feladványok keretében, csoportmunkában.

Események, ünnepek: Névadónk napja

Sári Gusztávra, iskolánk névadójára emlékeztünk

Mint minden évben, idén is megtartottuk megemlékezésünket iskolánk névadójáról. Iskolánk 23 évvel ezelőtt, 2000-ben vette fel korábbi igazgatójának, Sári Gusztávnak a nevét. Kreatív,

ötletes és alkotó pedagógusa volt intézményünknek, aki nagyon sokat tett azért, hogy tanítványaival megszerettesse az általa oktatott tantárgyakat.

Már hetekkel ezelőtt lelkesen kezdtünk el készülni a november 20-án tartandó megemlékezésre. Feltettük a kérdést, hogy idén mit is emelhetnénk ki témának. Végül a tanulóink alkotó kreativitását ragadtuk meg. Minden osztály négy-négy szöveget kapott, amelyet képi formában kellett megjeleníteniük. Tanulóink nagyon ötletesen oldották meg a feladatot, sok különleges munka született. Az elkészült alkotásokból nem győztünk válogatni, a legjobbakból egy kis kiállítást

rendeztünk az első emeleti folyosón. Diákjaink örömmel nézegették a munkákat a szünetekben, az alsósok pedig osztályonként jöttek fel az emeletre és tekintették meg a szebbnél szebb alkotásokat.

Az emléknapi délelőttjén az első, második és harmadikos osztályok tanulói helyezték el virágaikat Gusztai bácsi emlékfala előtt. Az emlékműsor délután egy órakor kezdődött a kabai temetőben. Ugyan az időjárás nem volt hozzánk kegyes, de így is szép számban jelentek meg vendégek. Tiszteletét tette a Berettyóújfalui Tankerületi Központ igazgatója, Sári Gusztáv felesége, fia és unokája, a településünk intézményeinek képviselői és a felsős osztályok küldöttei. A sírnál Butuza Erika pedagógus méltató szavai után helyezték el az

emlékezés koszorúit és virágait a vendégek. Az ünnepi műsor ezután 14 órától folytatódott iskolánk első emeleti folyosóján. Az ünnepség nyitányaként Nagy Fanni 5. b osztályos tanuló által szavalt verset hallgathattuk meg. Ezután Szilágyiné Papp Anett gyönyörű emlékbeszéde következett, melyben igen szép szavakkal beszélt névadónk munkásságáról, jelleméről. A méltatás után a művészeti iskola is megemlékezett Gusztai bácsiról, hiszen régen ő is aktívan zenélt. Husi Tímea 8. a osztályos tanuló furulyázott, utána pedig Dobos Mihály Ödön oktató adott elő egy

Bach-művet zongorán. Az ünnepségnek ezt a szakaszát a koszorúzás és az emlékezés virágainak elhelyezése zárta.

A programsorozat délután három órától folytatódott egy emlékversennyel. Ezen a versenyen a felsős osztályok képviselői mérhették össze tudásukat Gusztai bácsi élettörténetével kapcsolatosan. Voltak kvízfeladatok, titkosírás megfejtése, rejtvényes feladatok. Ezzel a versennyel zárult az emléknapi.

Események, ünnepségek: Névadónk napja

Iskolánk életében igen fontos ez az ünnepség, idén is erősítettük a kötődésünket a Guszti bácsi által képviselt szellemiséggel. Még mindig fontos érték iskolánk számára az alkotó kreativitás, és igyekszünk megőrizni ezt a jövő nemzedéke számára.

Németh János pedagógus

Elsősök fotózása

Iskolánkban már sok-sok éve hagyomány, hogy az első osztályos kisgyerekekről fotó készül „Első iskolai évem” címmel. Ebben az évben a fotós, Szabó Viktor **november 6-án** az 1. a osztályba, **november 20-án** az 1. b osztályba érkezett. Ezt a napot a szülők és a gyerekek is várták, a tanulók kedvenc ruhájukban, a lányok és a fiúk is csini frizurával érkeztek az iskolába. Minden gyerekről több beállítás is készült, például padban ülve könyvekkel, álló kép a saját tolltartójukkal a kézben... Az osztályképen pedig az osztályban tanító pedagógusok is szerepeltek.

Butuza Erika pedagógus

Tanácskozás az óvó nénikkel

A partneri együttműködés jegyében **november 22-én**, szerdán tanácskozást tartottunk az óvó nénikkel. A megbeszélésünk célja az első osztályos tanulók beilleszkedése utáni helyzet feltérképezése, bemutatása volt. A tanító nénik (Butuza Erika, Pálfiné Szentjóni Gyöngyi, Sipos Ildikó, Balogh Andrásné) beszámoltak a gyerekek neveltségi szintjéről, fejlődésük fontosabb állomásairól. Kiemelték az iskolai élet fontos és meghatározó pillanatait (rendezvények, programok, a nyílt napon való látogatás tapasztalatai).

Zagyváné Farkas Mónika pedagógus

Különleges sportok

Extrém vasalás: Ennek a sportnak az a lényege, hogy a versenyzők valamilyen különleges, veszélyes helyen vasalják ki a ruháikat, hogy bebizonyítsák, vasalni bárhol lehet. Volt már példa víz alatti, járművek tetején vagy sielés közben történő vasalásra is.

Feleségghordozás: Ebben a versenyben úgy mérik össze a férfiak a fizikai erejüket, hogy egy adott távolságú akadálypályát a feleségükkel a nyakukban kell teljesíteni. Minden évben megrendezik Finnországban egy 235,5 méteres pályán, szárazföldi, illetve vízi akadályokkal. A győztes különböző tárgyi nyereményben részesül.

saját bajnoksága is van. Minden nyáron egy török városban, Edirne-ben rendezik meg. Az első mérkőzést 1357-ben tartották. A versenyzőket olívaolajjal kenik be, és az a cél, hogy az ellenfelet lenyomják a földre. Ez nemcsak egy sport, hanem fesztivál is egyben, húst sütnék és zenével szórakoztatják a nézőket. Olyannyira elterjedt, hogy már Japánban, Hollandiában, Görögországban és Kelet-Macedóniában is megrendezik.

Olajbirkózás: Ez egy török nemzeti sport, melynek

Sajtgurító verseny: Ezt a versenyt Angliában tartják egy nagyobb dombon, már több száz éve. Lényege, hogy a versenyzők kerek sajtokat gurítanak le a lejtőn és el kell kapniuk, mielőtt leér a domb aljára. Nagy tömegeket vonz, viszont nem biztonságos játék, sőt elég veszélyes. Gyakran megsérülnek a résztvevők. A győztest pedig sajttal jutalmazzák.

Papp Gréta 8. b

Mozogjunk együtt a gyermekekért!

November 24-én nyolcadik alkalommal került sor a Sári Gusztáv Általános Iskoláért Alapítvány szervezésében a jótékonysági megmozdulásra a Városi Tornacsarnokban. A program kezdeteként Váradiné Szennyes Valéria, az alapítvány leköszönő elnöke köszöntötte a megjelenteket, és mutatta be az új alapítványi tagokat. Ezután az iskola tanulói elénekelték az alapítvány indulóját. A torna mellett méz- és tökkóstolás, zsíros kenyér és szörp, továbbá hajfonás, ajándéksorsolás várta a gyermekeket és hozzátartozóikat. Ismét keresték az iskola legösszetartóbb osztályát és legaktívabb szülői közösségét. A nekik járó vándorkupa a tavalyi győztesnél, a mostani 5. a osztálynál maradt. A magukat a legtöbb fővel képviseltető osztályok a következők voltak: 1. helyezés: 5. a, 2. helyezés: 4. c, 3. helyezés: 5. b.

„Már akkor nagyon izgatottak lettünk, amikor megtudtuk, hogy idén november 24-én lesz a Mozogjunk együtt! rendezvény. Elfogott minket egy furcsa érzés, hogy az évek óta tartó győzelmi sorozat nem szakadhat meg. Osztálytársaimmal elhatároztuk, hogy megteszünk mindent azért, hogy a legtöbb mozogni szerető embert meghívjuk a családjukból. Az eredményhirdetést örült izgalommal vártuk. Amikor kimondták, hogy az első helyezett az 5. a osztály, akkor örömmel sikítva ugrottunk fel a színpadra. Bízunk benne, hogy ez a kis csapat a nyolcadikos ballagásig ilyen összetartó közösség marad.”

Ludányi Zsófia 5. a

Gyöngyszemek a gyerekek füzetéből

Az ötödik osztályos gyerekek szótárfüzeteit javítva találtam ezekre a félreolvasásokra. A munkafüzet nyomtatott betűs, magyar szavait „ferdítették el” a következőképpen a gyerekek, miközben a szótárfüzetbe átmásolták azokat: édesség → érdekesség, lemezlovas (DJ) → lemezleolvasó, zenelovas, egy kevés → egy kávé,

méter → mért, emeleten → emlékek, névsorolvasás → névsorolás, névsorsolás, emelt szintű → emelet szintű, plakát → patkány, étel → éltet, súlyozás → súlyozás, felváltva → felvázol, tekepálya → tájkép, jéghegy → jégfoci, tizedik → tized (!) is, kulcsszó → kulcsesomó, többalakos ház → többalakos ház

Jó, jó, mondhatnánk, lehetnek ezek egyszerű félreolvasások is. Csak az a baj, hogy még véletlenül sem kerültek szóba az adott témakör megtárgyalásakor azok a szavak, amiket a diákoknak sikerült leírniuk (patkány, lemezleolvasó, tájkép stb.).

Papp Judit pedagógus

Boldogságóra Program

Iskolánk Örökös Boldog Iskola

A pozitív pedagógia kutatásain alapuló Boldogságóra Program a Jobb Veled a Világ Alapítvány programja, amit 2014-ben indított útjára ötletgazdaként Bagdi Bella. Alapja olyan élménypedagógiai módszertan, amely a gyerekek lelki jóllétével foglalkozik, röviden: megtanítja őket arra, hogyan legyenek boldogabbak.

A programban részt vevők minden hónapban olyan témákat dolgoznak fel, amelyek segítik őket abban, hogy fejlődjön a pozitív énképük, és jártasságot szerezzenek a különféle megküzdési technikákban is.

A tanév tíz hónapjában a következő témaköröket járják körül a gyerekek:

1. A hála gyakorlása	6. Megküzdési stratégiák
2. Az optimizmus gyakorlása	7. Apró örömök élvezete
3. A társas kapcsolatok ápolása	8. A megbocsátás gyakorlása
4. Boldogító jócselekedetek	9. Testmozgás
5. Célok kitűzése és elérése	10. Fenntartható boldogság

A Boldogságóra Programhoz a 2023-24-es tanévre közel 1500 iskola és óvoda (7500 csoport, 100 000 gyerek) csatlakozott. A hazai oktatási intézményeken kívül Ausztria, Horvátország, Németország, Románia, Ukrajna, Szerbia, Szlovákia is képviselteti magát. Iskolánkban idén már négy csoport is részt vesz a programban, így elnyerte az Örökös Boldog Iskola címet. A programban a következő csoportok és pedagógusok vesznek részt tőlünk:

Gyányiné Székely Viola 1. évfolyam, Virágcsokor csoport
Makuláné Szanyi Lilla 4. b Örömforrás csoport
Papp Judit 5. b Víg Team csoport
Tóth Károlyné 3. b TóthCsokor csapat

Az Örömforrás csoport

Boldogságóra Program

Boldogságórák az 5. bében

Szeptemberben a „hála” felirattal

Októberben a pályaorientációs naphoz kötődve optimista szemüvegben az egyes szakmák vizsgálatához

Novemberben a névadónk napjához kapcsolódtunk az iskola rajzával...

... és a társas kapcsolatokat jártuk körbe

Papp Judit pedagógus

Visszatekintő: Az alsósok életéből

Vándorbocs

A tagiskolák között évek óta hagyomány az alsósok ősszel megrendezett Vándorbocs játékos sportvetélkedője. Nevét egy plüssmackóról kapta, amely évenként vándorol a győztes csapatok között. Az I. helyezést elért tagiskola tanulói őrzik a következő alkalomig. Az idén a bárándi tagiskola rendezte meg **szeptember 29-én**, péntek délután ezt a vetélkedőt. A csapatok 2-4. évfolyamos gyerekekből tevődtek össze. Évfolyamonként egy lány és egy fiú képviselte iskolánkat. A kabai csapat nagy izgalommal, lelkesedéssel, győzni akarással várta ezt a napot.

Visszatekintő: Az alsósok életéből

A verseny szervezői fogadtak bennünket, köszöntötték a résztvevőket és megnyitották a versenyt. A program közös zenés bemelegítéssel, ráhangolódással kezdődött. A verseny összetett feladatokból állt: futások, szökdelések, rajtok különböző testhelyzetből, labdahordások, gurítások, labdavezetés, hason csúszás padon, gát fölötti átfutás.

Büszkék lehetünk iskolánk tanulóira, mert sportszerűen versenyeztek, és mindenki a legjobb kondicionális képességének megfelelően teljesített. Lelkesen szurkoltak a csapattársaiknak, élvezték a feladatokat, kíváncsian számolgatták a megszerzett pontjaikat.

A részt vevő kisiskolásaink jutalma oklevél, rostoslé, ropi és csokoládé volt. Egy kellemes, élményekben gazdag délutánt tudhatunk magunk mögött.

Tanka Györgyné pedagógus

Versenyeredmények az alsó tagozaton

November elején szerveztük az alsó tagozat 3. és 4. évfolyamán a **helyi szövegértő versenyeket**. Eredményeink:

	3. évfolyam	4. évfolyam
1. helyezés	Fórika Alex 3. a	Kiss Boldizsár 4. a
2. helyezés	Lajkó Vanda Laura 3. a	Makai Roland János 4. a
3. helyezés	Vágó Regina 3.a	Király Dániel 4. c

Versenyeredmények az alsó tagozaton

A szövegértő verseny megyei fordulója Püspökladányban zajlott. Ide már csatlakoztak a másodikos tanulók is. Kísérőjük Bene Árpádné Anikó néni volt. Az eredményekről a szervező intézmény (Kálvin Téri Általános Iskola) honlapján kaptunk értesítést.

Olvasom, értem megyei eredmények

2. évfolyam

NAGY KINCŐSŐ 2. helyezés

LUDÁNYI ZITA 14. helyezés

3. évfolyam

LAJKÓ VANDA LAURA 21. helyezés

FÓRIKA ALEX 25. helyezés

4. évfolyam

MAKAI ROLAND JÁNOS 6. helyezés

KISS BOLDIZSÁR 20. helyezés

Versenyeredmények az alsó tagozaton

November 24-én a Pocsaji Lorántffy Zsuzsanna Általános Iskola felhívására 4 tanulót kísért a „vidám versek” **versmondó versenyére** Kissné Szabó Melinda tanító néni. Alsó tagozaton 24 1-2. osztályos gyerek mondott verset, a 3-4. évfolyamon pedig 33 tanuló. Kiss Boldizsár 2. helyezést ért el.

Szívből gratulálunk valamennyi ügyes versenyzőnknek és a felkészítő pedagógusoknak!
Zagyváné Farkas Mónika pedagógus

Versenyeredményeink a felső tagozaton

Az október 25-én a Code Week keretében megrendezett iskolai **informatikaverseny** eredménye:

	5. évfolyam	6. évfolyam
1. hely	Ludányi Zsófia 5. a	Balogh Fanni 6. b
2. hely	Cseke Anikó 5. a Nagy Fanni 5. b	Bangó Mónika 6. b
3. hely	Virág Letícia Eszter 5. a Szűcs Ádám 5. b	

A november 14-én és 16-án megrendezett iskolai **matematikaverseny** eredménye:

	5. évfolyam	6. évfolyam
1. hely	Cseke Anikó 5. a	Husi Attila Gábor 6. a
2. hely	Hodák Levente Norbert 5. a	Szabó Balázs 6. a
3. hely	Nagy Fanni 5. b	Szarvas Levente 6. b

	7. évfolyam	8. évfolyam
1. hely	Turóci Orsolya Anita 7. b	Németh János 8. b
2. hely	Molnár Patrik 7. b	Szabó Barbara 8. a
3. hely	Borbély Emese Ilona 7. b	Haja Zsanett 8. a

Versenyeredményeink felső tagozat

November 24-én a Pocsaji Lorántffy Zsuzsanna Általános Iskola által szervezett **tankerületi szavalóversenyen** iskolánkat négy felső tagozatos diák képviselte. Az 5-6. osztályosok között különdíjat kapott Szarvas Levente 6. b osztályos, a 7-8. osztályosok között pedig második helyezést ért el Kovács János 7. a osztályos tanuló. Felkészítő pedagógus: Székelyné Molnár Anikó.

A nyelvi hét versenyének eredményei

2023. november 21-24. között tartotta a társadalomtudományi munkaközösség a nyelvi hetet. Párokban, csoportosan, egyénileg jelentkezhettek a tanulók a versenyekre, vetélkedőkre, játékokra. A résztvevő gyerekek jutalma helyezéstől függően szaktanári vagy osztályfőnöki dicséret, egy-egy értékes könyv és tantárgyi ötös volt.

Angol nyelvi verseny eredménye 2023. 11. 21.

	5. évfolyam	6. évfolyam
1. hely	Ludányi Zsófia 5. a	Szoboszlai Ádám 6. b
2. hely	Szűcs Ádám 5. b	Szoboszlai Róbert Lajos 6. a
3. hely	Cseke Anikó 5. a	Szarvas Levente 6. b

	7. évfolyam	8. évfolyam
1. hely	Papp Bíborka Hajnal 7. b	Németh János 8. b
2. hely	Ispán Sarolta 7. a	Papp Gréta 8. b
3. hely	Vágó Veronika 7. a	Haja Zsanett 8. b

A szavalóverseny eredménye 2023. 11. 22.

	5. évfolyam	6. évfolyam	7-8. évfolyam
1. hely	Csombordi Sándor 5. a	Bojti Rebeka 6. a	Kovács János 7. a
2. hely	Ludányi Zsófia 5. a	Szarvas Levente 6. b	Virág Kálmán Szabolcs 8. a
3. hely	Cseke Anikó 5. a Nagy Linett 5. a Papp Máté 5. b	Papp Zsófi 6. a	Bangó Bernadett Gréta 7. b

A Kazinczy-verseny eredménye 2023. 11. 22.

	5. évfolyam	6. évfolyam	7-8. évfolyam
1. hely	Cseke Anikó 5. a	Bojti Rebeka 6. a	Virág Kálmán Szabolcs 8. a
2. hely	Papp Máté 5. b	Papp Zsófi 6. a	Szörnyi Roland Renátó 8. b
3. hely	Orosz Fanni 5. a	Antal Hanna 6. a	Lázók Mercédesz 7. a

A nyelvi hét versenyének eredményei

Az anyanyelvi vetélkedő eredménye 2023. 11. 23.

	5-6. évfolyam	7-8. évfolyam
1. hely	Bartha Bianka 6. a Bojti Rebeka 6. a	Gál Mónika 8. b Kovács Antal 7. b Kovács Fruzsina 8. b
2. hely	Cseke Anikó 5. a Szilágyi György Zsolt 5. a	Haja Zsanett 8. a Papp Gréta 8. b Szabó Barbara 8. a
3. hely	Szabó Nóra 6. a Mester Zsófia 6. b	Ispán Sarolta 7. a Vágó Veronika 7. a

A keresztretjévfutó verseny eredménye 2023. 11. 24.

	5-6. évfolyam	7-8. évfolyam
1. hely	Antal Hanna 6. a Bojti Rebeka 6. a	Papp Gréta 8. b Szabó Barbara 8. a
2. hely	Lázók Dorina 6. a Papp Zsófi 6. a	Husi Kincső 8. a Szabó Bence Xavér 8. a
3. hely	Cseke Anikó 5. a Ludányi Zsófia 5. a	Körmöczy Ingrid Loretta 7. a Lázók Mercédesz 7. a

Mesél a múltunk

Cukorpiramis készítése - Iskolás lányok tananyaga a 20. század elejéről

Az előző számunkban már idéztünk Dulházyiné Dolinay Erzsébet volt kabai tanító gyermekeknek szóló kétkötetes olvasókönyvéből, *A néni vendégei* címűből, mely 1912-ben jelent meg, és azokat a háztartási praktikákat ismerteti, melyekkel minden kisleánynak illett megismerkednie. Lássuk most a cukorpiramis receptjét!

Így szól a néni:

„...sok csínja-bínja van még [a kenyérsütésnek]; már azt majd csak egészen nagylány korotokban tanuljátok meg. Elég, ha most felteszitek magatokban, hogy idővel nem fogtok kenyér dolgában pékre szorulni, hanem mint jó magyar nők, büszkeségeteknek tartjátok mindenkor a jó házi kenyeret. Ti még egyebekben gyakoroljátok a konyhai tudományt, pl. a múltkor megígért apró piramisok készítmódját mondd el, Irén!

- Most éppen jó is lesz, kenyérsütés után kemencében a legjobban meg fog száradni, mert az apró piramisoknak tulajdonképpen csak száradni kell. Hat tojás sárgáját 14 dekagramm törött cukorral egy egész óráig dörzsöljük, egy tengeriszem nagyságú vaníliát is teszünk hozzá, azt előbb 8-10 szem rizskásával együtt a sütőben jól megszárítva porrá törjük, mert magában törve a vanília sohasem válik porrá, csak szétlapul. Az egy óra eltelte után kanállal az előre elkészített és tepsibe állítgatott papír sőtartókba rakosgatjuk. A kenyér után a kemencébe 2-3 óra alatt megszárad, vagy főzés után a tűzhely meleg sötétjében szárítjuk meg. Érdekes, piramis alakú sárga kúpocskák lesznek, csak a sütésre vigyázzunk nagyon, mert egy kis hirtelen tűz az egészet elrontja.

- Milyen jól elmondtad, kedvesem. Így kell a leányoknak lassan-lassan beleszokni a gazdasszonykodásba. Készítsd is el a leírt édességet...!”

Ugye ti is ráismertetek ebben a receptben a karácsonyi ünnepek egyik kedvelt csemegéjére, a habcsókra, még ha több mint száz évvel ezelőtt másképpen készült is?

Papp Judit pedagógus

A karácsony a keresztény értékrendben gyökerező világ egyik legfontosabb ünnepe, éppen ezért rengeteg történet, hagyomány, szokás társult hozzá az évszázadok alatt. Elsősorban Jézus születését ünnepeljük december 25-én, bár a történet ennél sokkal bonyolultabb.

A kereszténység első évszázadaiban, az 1-3. században nem Jézus születése, hanem a halála és a feltámadása volt fontos üdvtörténeti szempontból. A korai keresztényeket nem Jézus születése, hanem feltámadása érdekelte. Ráadásul akkoriban nem is anyakönyvezték az újszülötteket, így tényleges információ nem is volt az eseményről. Éppen ezért a hatalmas Római Birodalomban az egymástól sokszor elkülönülten élő és fejlődő keresztény közösségek eltérő időpontokban ünnepelték Jézus születését – ha ünnepelték. Ezen változtatott a 4. század, amikor Nagy Constantinus római császár uralkodása alatt december 25-re tették Jézus születésének ünnepét. Nem véletlenül: az ókori rómaiak akkor tartották a napfordulót, a Nap

újjaszületésének ünnepét, így észszerű döntés volt a Fény, az Örök Élet szimbólumának tartott Jézus Krisztus születését arra dátumozni. Így született meg a karácsony.

A karácsony ünnepéről sokaknak elsősorban a fa díszítése, a Jézuska érkezése, az ajándékozás, az ünnepi vacsora, a családi összejövetelek jutnak az eszébe. Hagyományosan az ünnepi vacsora az ünnep része, azonban nagyon sok régi szokás, amit a hagyományos világban fontosnak tartottak, már elveszítette a jelentőségét.

A karácsonyi ünnepkörben sok dramatizálás volt, amikor kisebb csoportok házról házra jártak, és előadtak különféle bibliai vagy még a pogány múltba nyúló játékokat. Ilyen volt a betlehemezés (Jézus születése), a regölés (jókívánságok csokorba gyűjtve), vagy az aprószentek napi vesszőzés (a betlehemi

gyermekmészárlásra emlékezve a gyermekek játékos, vesszővel való megsuhintása). A dramatizáló csoportok minden háznál ajándékot vártak és kaptak (általában aprópénzt vagy ételt-italt). Egyéb, mágikusnak is nevezhető eljárásokkal igyekeztek biztosítani a következő évi bőséges termést és egészséget. A karácsonyi asztal alá szalmát és munkaeszközöket helyeztek, bízva abban, hogy mágikus erőt nyernek. A karácsonyi asztalról megmaradt morzsát eltették, szintén varázserőt tulajdonítva neki, de adtak belőle az állatoknak és szórtak a gyümölcsfák köré is.

A karácsonyi ételeknek is megvolt a jelentése. Az alma a családot jelképezte (mindenki kapott belőle), a mák jó házasságot jelent, a dióból jóvendőlni lehet. A disznóhús jó

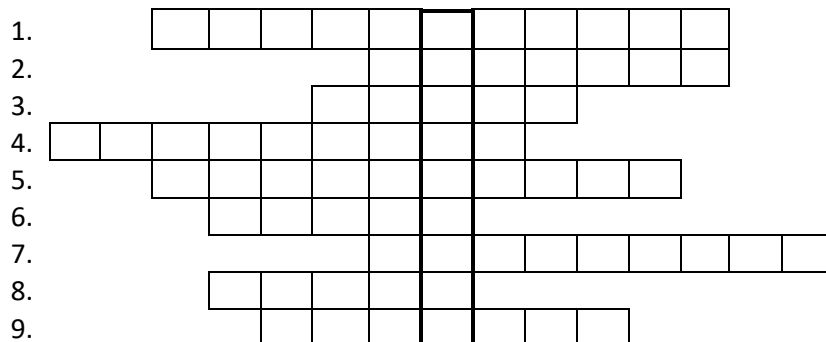
szerencsét hoz (a disznó előkotorja a szerencsét), a szárnyas viszont elkaparta azt, úgyhogy ajánlatos volt kerülni. A vallásos világban éjféli misére jártak az emberek, ami december 24-én volt. A hagyomány szerint, aki ekkor felállt az általa készített Luca-székére, az meglátta a boszorkányokat.

Seres László pedagógus

Rejtvény

Fejtsd meg a keresztrejtvényt!

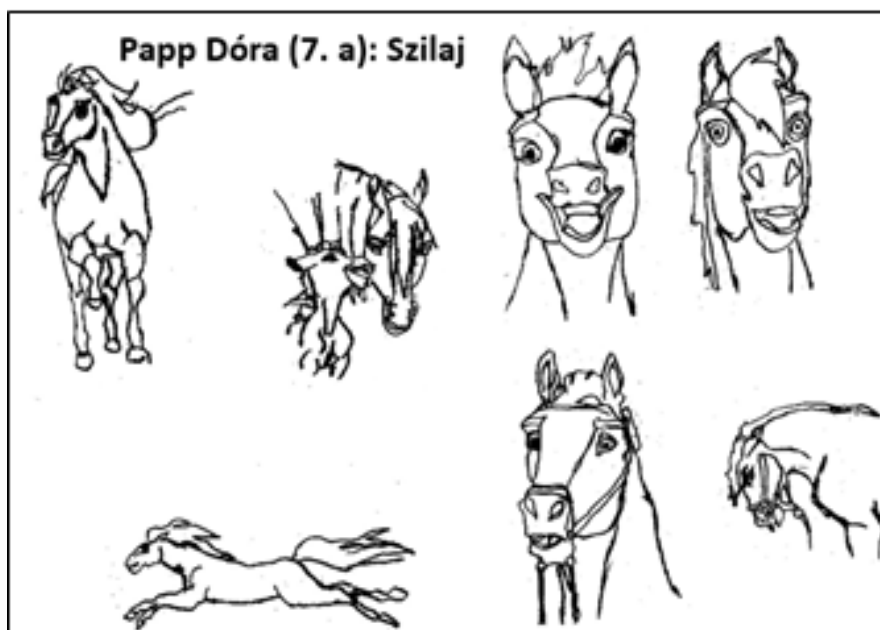

1. Sütemény, amit karácsonykor sütünk
2. Hóesés, más szóval
3. Jézus anyja
4. A háromkirályok egyike
5. Télen jóleső ital (két szó)

6. Karácsonykor az ő születését ünnepeljük
7. Téli sporteszköz, jégpályán használjuk
8. A világegyetem megteremtője
9. Ezt a növényt díszítjük fel karácsonykor

Megfejtés a 9. oldalon.

Husi Norbert Milán 8. a

Kiadja: Sári Gusztáv Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
 Felelős kiadó: Gyányiné Székely Viola igazgató
 Felelős szerkesztő: Papp Judit, Seres László
 Olvasószerkesztő: Papp Márta
 Szerkesztők: az iskolaújság szakkör tagjai